

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלו"ך רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ך רבי חיים פינטו זיע"א

שביעי של פסח

כ"א ניסן תשפ"א

1070

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:24 | 6:39 | 6:32 | 6:43

מוצאי שבת 7:37 | 7:39 | 7:39 | 7:38

רבינו תם 8:17 | 8:15 | 8:16 | 8:16

הילולא דצדיקיא

כא - רבי חיים גריינמן

כב - רבי ישראל קאליש האדמו"ר מזורקא

כג - רבי מנחם מנדל טאוב האדמו"ר מקאליב

כד - רבי חיים חייקין ראש ישיבת אקסלבן

כה - רבי חיים הלברשטאם האדמו"ר מצאנז

כו - רבי אפרים נבון בעל ה'מחנה אפרים'

כז - רבי יהודה כהנא בעל 'קונטרס הספיקות'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

משכיל לדוד

תורה ומילה מביאים שפע קודש

ובטהרה במסירות נפש, צריך להוריד הערלה שהיא סמל הרע. לכן אסור לערל לאכול קרבן פסח, כמו שנאמר (שמות יב, מח) "וכל ערל לא יאכל בו", מכיוון שהוא לא ביטל את הרע שבו, ומשום כן אינו יכול לפסוח - כמו אדם פיסח בלא רגליים שאינו יכול לקפוץ.

לפי כל זה מובן התנאי שעשה הקב"ה עם הים שיבקע לפני בני ישראל. תנאי זה היה דווקא ליהודים הנימולים ששם ה' נקרא עליהם, ולא לפני אנשים שאינם נימולים. והרבה מערב רב שטרם נימולו מן הסתם היו יחד עמם, או אולי היו מבני ישראל אלו שלא נימולים, שרק עכשיו נולדו, או שהם חולים שלא מחויבים לימול, אבל לכאורה הדבר צריך ביאור, היאך באמת ידע הים להבחין בין יהודים לא נימולים לבין יהודים נימולים כדי להיות נבקע לפניהם.

ונראה, דזה שאמר הכתוב (תהילים קיד, ג) "הים ראה וינס" - ארונו של יוסף ראה. כלומר, על ידי שהים ראה את ארונו של יוסף, ששמר על אות ברית קודש במצרים ולא חטא (ויק"ר לב, ה), שנמצא ביחד עם בני ישראל, אם כן סימן הוא שכולם שומרים על אות ברית קודש וכולם נימולים.

אבל אף על פי כן עוד לא הסכים הים להיבקע, עד שקפץ נחשון בן עמינדב לתוך הים במסירות נפש, עד הירך שהוא מקום ברית קודש. אז אכן הים הרגיש שבני ישראל הם נימולים, ועבורם התנה הקב"ה עם הים שכאשר יצאו ממצרים יבקע להם הים, ואז נבקע בפניהם הים.

ובזה מבואר היטב, מדוע רצה הקב"ה שבני ישראל יהיו נימולים טרם צאתם ממצרים, כדי שכאשר יגיעו לים יקרע הים לפניהם. שהרי אם היו באים בתור ערלים שאינם מוכנים לעבוד את השי"ת במסירות נפש, היאך היה הים נבקע לפניהם, הרי מהים גם נדרשת מסירות נפש להיות נבקע לפניהם.

ואף שיש כאן תנאי, מכל מקום הרי התנאי הוא דווקא ליהודים ששומרים תורה ומצוות במסירות נפש. לכן בדוקא חפץ ה' שבני ישראל ימולו, וכך הים יראה את מסירות נפשם לתורה ומצוות והוא יבקע לפניהם.

כמו כן, מה מועיל לו לאדם שנימול אבל אינו עוסק בתורה ובמצוות, וכן איזה תועלת יש לאדם שעוסק בתורה ובמצוות ואינו נימול. אלא ודאי הכל צריך להיות בו: מצות מילה, עמל התורה וקיום מצוות, ועל כולנה שמירת אות ברית קודש כדבעי.

אבל עלינו לדעת, כי מצות מילה לבדה עדיין לא מספיקה. כלומר, להיות נימול מבלי לעסוק בתורה, הרי שבקלות לעול האדם להתרחק מבורא עולם והפרידה אינה קשה. אבל בזמן שמקיימים מצות מילה וגם עוסקים בתורה, גורמים לכך שקשה להקב"ה הפרידה מבני ישראל.

על הכתוב (תהילים קיד, ג) "הים ראה וינס", דרשו חז"ל על זה (מדשר תהילים קיד, ט); מה ראה הים, ארונו של יוסף ראה.

ויש לשאול, הן איתא בחז"ל (בר"ר ה, ד); א"ר יוחנן תנאי התנה הקב"ה עם הים שיהא נקרע לפני ישראל, הוא דכתיב (שמות יד, כז) "וישב הים לפנות בקר לאיתנו", אל תיקרי "לאיתנו" אלא "לתנאו", לתנאו הראשון. אם כן, גם מבלי לראות את ארונו של יוסף היה הים צריך להיקרע לפני בני ישראל, שהרי כך היה התנאי עוד במעשה בראשית.

ועוד. איתא (ראה שמו"ר כג, יב) שהים נבקע לפני בני ישראל בגלל שראה שבני ישראל שומרים על מצות מילה. וכבר הקשה בספר נתיבות שלום; הרי בלי זה היה הים צריך להיבקע, שהרי תנאי התנה הקב"ה בברית העולם שהים יבקע לפני בני ישראל בצאתם ממצרים. אם כן מדוע לפתע בגלל שראה את מצות המילה נבקע להם הים.

ונראה בהסבר העניין בהקדם דברים אחדים. הן ידוע הדבר כי אברהם אבינו ע"ה קיים את כל המצוות, ואת כל התורה כולה עוד קודם שניתנה, ועשה את המצוות מרצונו הטוב על אף שעדיין לא נצטווה. כמו שנאמר (בראשית כו, ה) "עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמתי מצותי חקותי ותורת".

ולכאורה קשה, מה החידוש שהקב"ה אהב את אברהם אבינו ע"ה, ואברהם שמע בקול ה' ושמר מצותיו. היאך ניתן כלל לעלות על הדעת שאברהם אבינו ע"ה יעבור על מצוות ה', והרי היו עדיין מצוות שעוד לא נצטווה עליהם.

ונראה כי היתה מחשבה לחשוב כי אברהם אבינו לא ישמור את המצוות, כיון שעדיין לא היה נימול. שכן רק אדם הנימול נכנס בברית עם השי"ת ובכוחו לשמור את עול התורה והמצוות, להרגיש אותם ולהיות שמור מכל נזק רוחני. מכיוון שהמילה היא אות ברית קודש והיא סמל היהדות.

וכרמו לדבר ניתן לומר, כי בגמרא (נדרים לב, א) דרשינן על הפסוק (ירמיה לה, כג) "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת", ב' דרשות: האחת על ברית התורה, כי ללא תורה אין עולם, והשניה על ברית המילה, כי ללא מילה אין עולם. אם כן מובן כי המילה והתורה קשורים יחדיו, כי מי שנימול בכוחו לשמור על המצוות וללמוד את תורת השי"ת.

ואולם, אברהם אבינו ע"ה, למרות שעדיין לא היה נימול - שמר בדייקנות על קיום תורה ומצוות במסירות נפש גדולה שלא על מנת לקבל פרס והקריב את עצמו תמיד לרצון ה'.

ולא עוד אלא שאיחד את העולם כולו לבורא עולם וגיייר אותם, כמו שכתוב (בראשית יב, ה) "ואת הנפש אשר עשו בחרן", ואיתא בחז"ל (בר"ר לט, יד) שהכניסן תחת כנפי השכינה, והפך אותם להיות מאמינים בבורא עולם. אברהם עמד בכל מיני ניסיונות, אף שלכאורה לא היתה שום ברית בינו לבין הקב"ה. דבר זה גרם שהקב"ה בחר בו שממנו יצא עם סגולה.

משום כן, הבא להיטהר ולעבוד עבודת הקודש בקדושה

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מעניני דיומא

משולחנם של חכמי התורה

הרבי עוד חי?

מסירות נפש על אמירת "שירת הים" היתה אצל צדיקים מסולאים. עד שאמר רבי מרדכי מלעכוויטש זצ"ל, שהיות ויש "עוף" שמזמר ואומר שירה להקדוש ברוך הוא עד שנבקע כריסו, ואילו אני מתפלל ואף על פי כן אני בריא אולם - אם כן מה חשובה תפילתי?

באחד הימים הכין את עצמו לתפילה בהכנה רבתי, וכשהגיע ל'שירת הים' מרוב התלהבות רשפי אש, נבקעה אחת מריאותיו - הרופאים המומחים בלמברג אמרו נואש, טען ואמר הרבי מלעכוויטש להשם יתברך: וכי רצוני היה שאתפלל רק תפילה אחת כזו? אני רוצה להתפלל עוד! ונתרפא וחזר לאיתנו.

לאחר תקופה נודמן לעיר למברג, ובאו חסידים להסתופף בצילו, עבר שם הרופא המומחה ודאה המון עם נוהרים, שאל להיכן הולכים?! אמרו לו: הצדיק מלעכוויטש הגיע! תמה הרופא ושאל; וכי הוא עוד חי?! וזעק בשבועה כי הוא חי בלא ריאה...

סיפור דומה מסופר על הרבי מנעשכזי, וכה מסופר:

אמרו לו הרבי יצחק מנעשכזי זצ"ל, שיש בעיר פלונית גן חיות, שם ישנה ציפור, שפעם אחת בחיים היא שרה שירה להקב"ה, והשירה שלה מרגשת מאוד ומרגע לרגע מתחזק קולה, ומרוב התאמצות בשירה נופלת ומתה אחר כך, כששמע זאת הרבי מנעשכזי - נרעש ונרעד מהדבר ששמע, והחליט לראות הדבר.

קם ונסע לאותה העיר, שהה שם באכסניה, ושלח את משמשו שילך לומר למנהל גן החיות שבא במיוחד לראות איך הציפור שרה, בקשתו היא שכאשר תתחיל הציפור לשיר, יקראו לו.

'רצון יראיו יעשה'. עשה הקב"ה את רצונו, ומיד לאחר כמה ימים, שלח המנהל לומר להצדיק שהציפור התחילה לשיר שירה, מיד קם והגיע למקום, וכשהגיע ראה איך שהציפור שרה במתיקות שאין לתאר, וברגש עצום עד כלות הנפש, וכך שרה כמה שעות, ומרגע לרגע התחזק קולה ביתר שאת וביתר רגש, עד שמרוב התאמצותה נפלה ומתה...

הרבי מנעשכזי הודה למנהל, וחזר לאכסניה שבה שהה, וחשב לעצמו שאם ציפור שאין לה יצר הרע ולא יצר הטוב, אזי כשהיא שרה לפני הקב"ה, היא שרה בכזו מתיקות ורגש, ובמסירות נפש עד כלות הנפש ממש - ואילו אני מתפלל ונשאיר בריא, אם כן מה תפילתי חשובה?

בלילה התחיל להבין עצמו להתפלל כראוי שחרית, כשקם בבוקר התחיל בעבודת קדשו בקדושה ובטהרה והתחיל לומר 'קרבנות' ו'פסוקי דזמרה' בהתלהבות ובמתיקות עצומה, כשהגיע ל'שירת הים' התחיל לומר ברגש עצום ובנעימה מתוקה ובמסירות נפש, וראו ממש שנשמתו הולכת לצאת מרוב התלהבות, מרוב התלהבות רשפי אש, נבקעה אחת מריאותיו ...

פרופסור מומחה שנקרא למיתו אמר נואש, וכי ימיו ספורים, אולם הוא התאווש, וחזר לבריאותו כאחד האדם. לאחר מכן טען ואמר הרבי מנעשכזי להשם יתברך: וכי רצוני היה שאתפלל רק תפילה אחת כזו? אני רוצה להתפלל עוד! ונתרפא וחזר לאיתנו.

לאחר תקופה נודמן לעיר אחת, ובאו חסידים להסתופף בצילו, עבר שם הרופא המומחה וראה המון עם נוהרים, שאל להיכן הולכים?! אמרו לו: הצדיק מנעשכזי הגיע! תמה ואמר, וכי הוא עוד חי?! ולא האמין רוצה לראותו בעיניו. ('ספרן של צדיקים').

חגורה בנסיעה ולקח מוסרי

באחת מנסיעותיי עם מלוויי ברכב, נראו לעינינו לפתע אנשי המשטרה שעמדו בצד הדרך, וסימנו לנו לעצור את רכבנו לביקורת.

כיון שבאותו הזמן לא הייתי חגור כפי שמחייב החוק - שלחתי את ידי לכיוון החגורה כדי למשוך את רצועת החגורה לעברי, כך שהשוטרים לא יבחינו שאיני חגור. אולם לצערי הרב החגורה נתקעה ואני לא הצלחתי למשוך אותה עד אליי, וכך נותרתי בלתי חגור.

אחד השוטרים שעמד בסמוך לרכב וראה שאני מנסה למשוך את החגורה לכיווני פנה אליי וגער בי: "כעת אתה מנסה לחגור את עצמך?! עכשיו זה כבר מאוחר מידי, היית צריך לחגור את עצמך בתחילת הנסיעה ולא רק כאשר אתה נתפס 'על חם' בלי חגורה!" כך אמר השוטר.

יצאתי מהרכב בהתרגשות רבה, נישקתי את השוטר על ראשו, הוצאתי מכיסי סכום כסף ואמרתי לו: "הנה הכסף לתשלום הקנס. כעת עשה עימו כטוב בעיניך. אתה יכול לרשום לי את

הדו"ח שמגיע לי בעבור נסיעה ללא חגורה, הנה אני כבר משלם את הקנס על כך. ואני מודה לך מקרב לבי על הלימוד העצום שלימדת אותי".

השוטר היה המום מדבריי ואני המשכתי:

"הלימוד שלמדתי כעת הוא - שלדאבוננו הרב, ממך השוטר חשתי יראה שאתה רואה אותי בלתי חגור, יותר מהיראה שאני חש מהקב"ה כאשר אני חוטא. כעת חשתי על בשרי מהי יראת השמים שצריכה להיות באדם. כמו שפחדתי ממך כאשר נתפסתי נוסע ללא חגורה - באותו אופן עלי לפחד מהקב"ה שלא יתפסני חוטא חס ושלום".

השוטר עדיין לא הבין מה אני רוצה ממנו, וסירב לקחת את הכסף. לבסוף, שלח אותי חזרה לתוך הרכב ואמר: "אם למדת מה שהיית צריך ללמוד - אני מוותר לך על הקנס. סעו לשלום! ואני מאחל לכולכם הצלחה רבה".

במרה מפטירין

הפטר השבוע: "ויזכר דוד" (שמואל ב. כב)

הקשר לפרשה: בהפטרה אנו קוראים על שירת ההודיה של דוד

אותה השמיע "ביום הציל ה' אותו מכף כל אויביו". זאת לצד רמזים ליציאת מצרים בפסוקי של דוד שהיא שירה כמותה ומדבר בה מיציאת מצרים 'עלה עשן באפו וגו' וישלח חציו ויפיצם".

נצור לשונך

להרשים את הזולת? ללא לשון הרע!

תולה ארץ על בלימה

כמו כל איסור אחר מן התורה, אין אדם יכול להצדיק עצמו בדברו לשון הרע בגלל צורך אישי או צורך מעשי. על כל איש מישראל להיות מוכן להפסיד את נוחותו, את מעמדו החברתי ואפילו את פרנסתו ולא לעבור על איסור מן התורה. אין צריך לומר שאסור לדבר לשון הרע כדי לזכות בידידות או להרשים את הזולת.

מכאן שאין להיכנע ללחץ חברתי ולהיגרר לרכילות, בדיוק כשם שלא מתפשרים על עניי כשרות בגלל לחץ חברתי. אסור להיענות לדרישתו של מעביד לגלות מידע שהוא בגדר לשון הרע - גם אם משמעות הדבר יגיע לכדי הפסד המשרה.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

'ניסן' מוכיח שהוא מלשון 'נס'

חג הפסח מסמל במהותו את התורה הקדושה, שהרי החג הזה מתחיל בחמשה עשר בניסן, וביחד עם שבת ימי החג זה עולה כמנין כ"ב, כנגד כ"ב אותיות התורה. ללמדנו, שתכלית הגאולה היתה בעבור שבני ישראל יקבלו את התורה, כמו שאמר הקב"ה למשה (שמות ג' יב) "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את הא-להים על ההר הזה".

משום כן, החשיבו האבות הקדושים ביותר את חודש ניסן בכלל, ואת חג הפסח בפרט, עוד בטרם לידת זרעם אשר להם נעשו עיקר הניסים. מכיון שהחג הזה מסמל את התורה הקדושה, וממנו התחילה באמת המצוה הראשונה שהיא קידוש החודש, וממנה נמשכים כל שאר המצוות. שהרי עיקר ותכלית כל הבריאה היתה כדי לקיים תורה ומצוות (פסחים סח, ב), ובלעדי התורה הקדושה הקב"ה לא היה גואל את בני ישראל ממצרים.

אשר על כן, כדי שבני ישראל יהיו מוכנים כדבעי לקבלת התורה, הכין אותם הקב"ה כבר מראש חודש ניסן שהוא כולו קודש קדשים. וציוה אותם על המצוה הראשונה של קידוש החודש, ואמר להם (שמות י"ב א') "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה".

ואמנם, אף שמו של החודש 'ניסן' מוכיח עליו שהוא מלשון 'נס', כי בו יעשה הקב"ה ניסים ונפלאות לבני ישראל. ועל ידי כך שמו של הקב"ה יתפרסם ויתעלה ויתגדל בכל העולמות, והוא ענין התחלת הגאולה לכל הגאולות עד הגאולה האחרונה בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו. אכ"ר.

ואולם, לאחר ככלות הכל עלינו לדעת, שעל אף שיגיע זמן הגאולה העתידה והאחרונה שהקב"ה יגאל אותנו, ושהיא תהיה הגאולה הגדולה והחשובה מכל הגאולות שאין אחריה עוד גלות. מכל מקום גם אז נמשיך להזכיר את הגאולה הראשונה שהיתה בחודש ניסן כשיצאו בני ישראל מארץ מצרים, ושהיא היתה ראש לכל הניסים ולכל הגאולות שנגאלו בני ישראל.

פניני החג

עבודת ה' כרוכה בניסיונות

"אהבתי כי ישמע ה' את קולי" (תהלים קטז, א)

כולם רוצים שה' ישמע את תפלתנו, אבל איך?

סיפר הרב שך זצ"ל: מעשה באדמו"ר שאמר לחסידיו שכל אחד יתפלל על מה שבאמת חשוב לו ואני יספר לכם אם ה' קיבל את תפילותיכם. כמובן כולם הלכו להתפלל, ומיד ניגשו לשאול: "האם קיבל ה' את תפילותינו?"

אמר האדמו"ר "לפני שאני יאמר לך מה השיב אומר לך מה ביקשת, אמרת כך: יש לי בעיות, חסר לי כסף, בריאות וכו'... לכן תפקיד לי מיליון דולר בבנק לא בשביל להשתמש, אלא כדי להיות רגוע. וחופץ מזה גם הכנסה קבועה של 10 אלף דולר, וגם נחת מהילדים והצלחה בשידוכים שלהם. אם תיתן לי את זה אני מבטיח להשתנות, אני אהיה בבית כנסת מהנץ החמה ועד צאת כוכביים.

נכון שכן אמרת?

החסיד אישר. ומה ענה לי ה'? הוא אמר: בלי טובות!!!

וכך אמר הרב שך: "הקב"ה רוצה שאתה תקיים את המצוות עם הקשיים, זה לא חכמה לקיים מצוות כשהכל הולך חלק, לכן צריכים לבקש סייעתא דשמיא. עזרה כן, אבל לעבוד את ה' בלי ניסיונות בלי קשיים, ה' לא צריך את הטובה הזאת ('מתוק האור').

גם בשלוה יש לקרוא לה'

"כי הטוה אזנו לי ובימי אקרא" (תהלים קטז, ב)

אמר רבי יהושע ליב דיסקין זצ"ל:

לימדנו כאן דוד מלך ישראל מסר עצום:

לא רק מתוך צרה ומיצר יש לקרוא אל ה' ולצפות לישועתו, אלא גם בימי שלווה ונחת שאין האדם חסר מאומה - גם אז יש לקרוא אל ה' ('אוצרות התורה').

בורח. השאלה ממי?

"וישם את הים לחרבה ויבקעו המים". (שמות יד, כא)

משלו משל למה הדבר דומה?

למלך בשר ודם שהיו לו שתי גינות זו לפניו מזו, מכר הפנימית. בא הלוקח להיכנס בתוכו ולא הניחו השומר, אמר לו: בשם המלך, ולא קיבל עליו. הראהו את הטבעת, ולא קיבל עליו, עד שנהג המלך ובא. כיון שנהג המלך ובא התחיל השומר לברוח. אמר לו: כל היום הייתי אומר לך בשם המלך ולא קבלת עליך, ועכשיו למה אתה בורח?

אמר לו: לא מפניך אני בורח, אלא מפני המלך.

כך בא משה ועמד על הים ואמר בשם הקדוש ברוך הוא, ולא קיבל עליו. הראהו את המטה, ולא קיבל עליו, עד שנגלה עליו הקב"ה בכבודו. כיון שנגלה עליו הקב"ה בכבודו, התחיל הים בורח, שנאמר "הים ראה וינס".

אמר לו משה: כל היום הייתי אומר לך בשם הקב"ה ולא קבלת עליך, ועכשיו "מה לך הים כי תנוס"? אמר לו: לא מפניך בן עמרם אלא "מלפני אדון חולי ארץ". ('ילקוט שמעוני').

מי מכם רוצה כסף?

מעשה שישבו חסידים בליל שביעי של פסח, בשולחנו של הרה"ק בעל 'יסוד העבודה' מסלונים. כשלתפעה פנה אליהם הצדיק ושאל: מי מכם רוצה כסף? מי חפץ ב'ביית הים'?! ולא קם אף אחד מכל הציבור לבקש כסף לפרנסתו או למחייתו.

רק ישיש אחד מזקני העדה, עמד וקרא אל הרבי:

רבי, אנו חפצים באמונה שהיתה אז לאבותינו על הים...

וקילס הצדיק ושיבח מאד את מענהו ('מסוד שיח חסידים').

סיטי חדש? על השבון מי?

אוה"ח הק' מגלה מדוע אפשר לבצע סיטי חוזר ללא חשש

כשמשנה רבינו ציווה על הים להיקרע, ענה הים: "לא אקרע! מפני שאני זקן יותר ממך, שהרי אני נבראתי ביום השלישי לבריאה ואתה נבראת ביום השישי". הלך משה רבינו להקב"ה ואמר לו: "הים לא רוצה להיקרע, מה אעשה?". שם הקב"ה את ימינו על ימין משה והים נקרע.

ידוע המעשה המובא בגמרא (חולין ז, ב) על רבי פנחס בן יאיר שהלך לפדיון שבויים. הגיע לנהר גינאי ולא יכול לעבור. אמר רבי פנחס: "גינאי, חלוק מימך". אמר לו המלאך שממונה על הנהר: "לא, אני הולך לעשות רצון קוני, וגם אתה הולך לעשות רצון קונך. אני ודאי עושה רצון קוני, אתה ספק עושה ספק אינך עושה, ואין ספק מוציא מידי ודאי".

אמר לו רבי פנחס בן יאיר: "גינאי, חלוק מימך, ואם לא, גזורני עליך שלא יעברו בך מימות לעולם". נקרע הנהר.

רבי פנחס בן יאיר עבר והנהר חזר לשטוף. אמר לו רבי פנחס בן יאיר: "יש כאן עוד אדם שמוביל חיטים לאפית מצות, ואסור שהחיטים יירטבו, כי יעשו חמץ, אתה מוכרח להיקרע שוב בשבילו לתת לו לעבור". נבקע הנהר פעם שניה. בעל החיטים עבר, והנהר המשיך לזרום. אמר לו רבי פנחס בן יאיר: "יש כאן עוד ישמעאלי שהולך איתנו. תבקע עוד פעם גם עבורו, שלא יאמרו: כך עושים לבני לוי? ואכן נבקע הנהר בפעם השלישית.

אומרת הגמרא: "קריעת ים סוף היתה פעם אחת, רבי פנחס בן יאיר קרע את הנהר שלש פעמים".

שואל האור החיים' הקדוש: "מדוע משה רבינו לא נקט באותה שיטה של רבי פנחס בן יאיר, היעלה על הדעת לומר שמשה רבינו היה פחות מרבי פנחס בן יאיר, ולא יכול לאיים על הים שייבש אותו?

אלא, שבשעה שהקב"ה ברא את העולם, התנה עם כל מעשה בראשית שיהיו נכנעים בפני התורה ועמליה, וממשלתם ושלטונם של עמלי התורה על הטבע היא כממשלת הבורא ברוך הוא.

ממילא, כאשר רבי פנחס אמר לו: "אם לא תקרע, אגזור עליך שתיבש", אין פה שום דבר מיוחד, זהו טבע הבריאה. אבל משה רבינו בא אל הים לפני מתן תורה. אמר לו הים: "אתה בא אלי ללא תורה? אם כן אני יותר זקן". על זה משה רבינו לא ידע מה לענות, ולכן שם הקב"ה את ימינו על ימין משה, כי "מימינו אש דת למו" (דברים לג, ב) ורמזו הקדוש ברוך הוא לים: "דע לך, משה רבינו הוא בן תורה עוד לפני מתן תורה, לכן עליך להיקרע לפניו".

זהו יסוד נפלא ביותר: כל צדיק וצדיק, כשהוא בא ומצוה על מעשה בראשית לעשות משהו, מעשה בראשית חייב לקיים את צויו, כי זה היה התנאי לבריאת העולם!

ישנו מעשה מפורסם על רבי חיים קנייבסקי שליט"א, שבעת שכתב את הקונטרס "קרני חגבים" העוסק בסימני הטהרה של החגבים, אמנם ב'תיאוריה' הוא ידע את הכל, אך היה חשוב לו לראות כיצד נראה חגב במציאות.

בתחילה ביקש מביתו, שתביא לו מבית הספר ספר טבע שבו רואים חגב, אך בבית הספר לא למדו על חגבים.

הגיע שבת, ובאמצע סעודה שלישית נכנס חגב מהחלון והתיישב על השולחן. כל בני הבית ברחו בבהלה, ורק רבי חיים ישב והביט בו ארוכות. רק אחרי שהובררו לרבי חיים כל הפרטים שהוצרך להם - פרח החגב ונעלם כלעומת שבא.

זהו אפוא "שיהיו נכנעים לפני התורה ועמליה"! ומעשה נוסף שארע עם רבי חיים קנייבסקי שליט"א:

שמעתי, כך מספר הרב שלמה לוינשטיין שליט"א, מהרב חניקים שליט"א; שבזמן שישב שבעה על אמו, בא לנחמו רבי רן אילן שליט"א המשמש כ'ראש כולל' בבית שמש - וסיפר לו, שלפני כמה זמן אחד האברכים בכולל שלו צלצל אליו בשתים בלילה, בוכה.

מה קרה?

בנו הקטן לא חש בטוב, לקחו אותו לבדיקות בבית החולים הדסה, והתברר שבראשי ישנו גידול מסוכן מאוד, והרופאים סבורים כי מצבו נואש!

- "נו, ובמה יכול אני לעזור לך?", שאל ראש הכולל תוך כדי השתתפות בצערו.

- "ברצוני לנסוע עמך לרבי חיים קנייבסקי".

- "בסדר, תבוא אלי שעה לפני תפילת 'ותיקין', נסע יחד לבני ברק, ואחרי 'ותיקין' נדבר עם הרב".

נסעו לרבי חיים, ואחרי התפילה סיפרו לו את כל העניין.

אמר הרב: "הביאו לכאן את הילד!".

אחרי כמה שעות חזרו עם הילד.

שאל רבי חיים את הילד: "מה אתה רוצה להיות כשתהיה גדול?".

"ברצוני להיות כמו הרב", ענה הילד.

כששמע זאת רבי חיים, ביקש מהרבנית שתביא את היין של ה'סיומים', מזוג ממנו לכל הנוכחים ועשו 'לחיים'.

לאחר מכן פנה אל האבא ואמר לו: "סע בחזרה לירושלים, לבית החולים, ותבקש מהם לעשות סיטי. פעם נוספת, ואם הם יבקשו כסף על הבדיקה - תשלם כל מה שיבקשו, רק שיעשו סיטי חדש".

נסעו לירושלים, והאבא אמר לרופא שרבי חיים הורה להם לעשות סיטי. נוסף.

"זה לא שייך", אמר הרופא, "רק אתמול בערב עשיתו סיטי. אין לזה שום הצדקה רפואית, והבדיקה עולה הרבה כסף".

"אין בעיה", אמר האבא, אני מוכן להתחייב על כל הסכום, אך יש לי תנאי: אם התוצאות תהיינה בדיוק כמו אתמול - אכן לא היתה הצדקה לבדיקה ואני אשלם עליה, אבל אם יתברר שכבר ישנם ממצאים אחרים, הרי שמשתלם היה לעשות את הבדיקה ואז על בית החולים לממן אותה".

הפרופסור הסכים, עשו את הבדיקה - והראש היה נקי לגמרי!!

אבל הרופאים עדיין לא הסכימו לשחרר את הילד, חשבו שיש איזו בעיה עם הבדיקה וצריכים לבדוק עוד פעם.

עשו בדיקה נוספת, ושוב היה נקי לגמרי. הילד שוחרר מבית החולים, ומשם נסע עם אביו ישירות לבני ברק, לביתו של רבי חיים קנייבסקי שליט"א.

כשנכנסו והרב ראה את פניהם הצוהלות משמחה, אמר לנוכחים: "אתם ודאי חושבים שהיה כאן מופת, אולי מהיין של ה'סיומים'... אבל דעו לכם: כששמעתי שהילד רוצה להיות תלמיד חכם, אמרתי לו לאביו לנסוע לעשות בדיקה פעם נוספת, ואני עמדתי כאן בתפילה שהקב"ה ירחם על הילד הזה, כי אמרתי ילד שרוצה להיות תלמיד חכם צריכים להתאמץ בשבילו בתפילה, וברוך ה' תפילתי נענתה"...

וזהו אפוא "שיהיו נכנעים בפני התורה ועמליה" (!'ומתוק האור').